

Додаток до МЕМУ № 07-2005

Бюджетна резолюція на 2006 рік: очікується ще один "бюджет споживання"

Із затримкою на три тижні 21 червня Верховна Рада схвалила Бюджетну резолюцію на 2006 рік. Відповідно до Бюджетного кодексу, Бюджетна резолюція має визначати основні напрямки бюджетної політики на наступний фінансовий рік. Резолюцією передбачено, що у 2006 році розмір бюджету до ВВП має відповідати рівню цього року і становити 29.6%. Документ також встановлює граничний розмір фінансового дефіциту на рівні 2% ВВП та державного боргу на рівні 22% ВВП. Основні бюджетні показники, передбачені резолюцією, ґрунтуються на прогнозованому показнику реального зростання ВВП на 2006 рік на рівні 9.5%. Це припущення виглядає досить оптимістичним, зважаючи на поточні тенденції уповільнення темпів економічного зростання та інвестиційної діяльності, яка найбільш ймовірно не поживається до другої половини 2006 року.

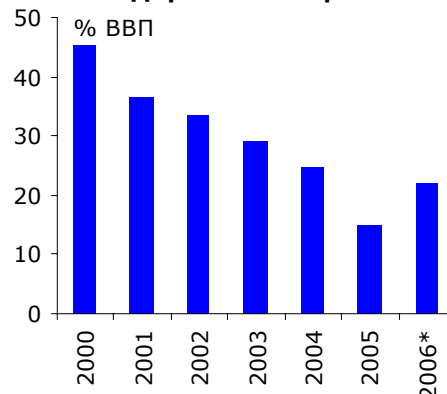
Резолюція передбачає подальше зростання соціальних видатків, які можуть призвести до таких самих макроекономічних ризиків як і цього року. Так, планується підвищити мінімальну заробітну плату до 400 грн. (з вересня 2005 року її величина становила 332 грн.) та прожитковий мінімум до 500 грн. (з сьогоднішніх 423 грн.). Отже, величина мінімальної пенсії, яка прив'язана до рівня прожиткового мінімуму, також зростає. На додаток, планується поглибити диференціацію у розмірах пенсій відповідно до трудового стажу та сплачених пенсійних внесків. Це створить додаткове навантаження на Пенсійний фонд, бюджет якого, швидше за все, знову буде зведений із дефіцитом. Негативні наслідки високого рівня дефіциту Пенсійного фонду є двоїстими. З одного боку, Пенсійний фонд потребуватиме додаткового трансферту з державного бюджету. А зі сторони бізнесу і домогосподарств практично унеможливується скорочення високого рівня пенсійних внесків (34,3%), які сплачуються роботодавцем (32,3%) та працівником (2%), що сьогодні вважається однією з найбільших причин виплати заробітної плати в тіні. Отже, соціально-орієнтована видаткова частина бюджету на 2006 рік видається нереалістичною і відображає значний вплив політичних сил напередодні парламентських виборів.

Хоча в резолюції пропонується збільшити інвестиційну складову бюджету порівняно з інвестиційною часткою бюджету цього року, абсолютна величина державних інвестицій залишається низькою порівняно з обсягами, які необхідні економіці. До того ж, пріоритети державних інвестицій є сумнівними, оскільки вони включають підтримку окремих секторів (наприклад, вугільну галузь та сільське господарство). Такі інвестиції є малообґрунтованими з економічної точки зору та не обіцяють покращення ефективності суспільних видатків.

Відповідно до резолюції, дефіцит державного бюджету повинен фінансуватись переважно за рахунок надходжень від приватизації. Але оскільки доходи від приватизації є сьогодні досить вичерпним ресурсом фінансування, можна очікувати, що уряду доведеться збільшувати запозичення на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Однією із особливостей прийнятої резолюції є те, що вона встановлює напрямки бюджетної політики не тільки на 2006 рік, але й на наступні роки. Це можна розглядати як позитивний крок в напрямку середньострокового бюджетного планування, яке існує в більшості країн і формує у економічних агентів більш чітке сприйняття фінансової політики. Однак резолюція не уточнює розклад виконання державних фінансових планів. Це надає уряду свободу дій при прийнятті відповідних рішень, оскільки виконання будь-якого передбаченого завдання з довгого переліку може бути відкладеним.

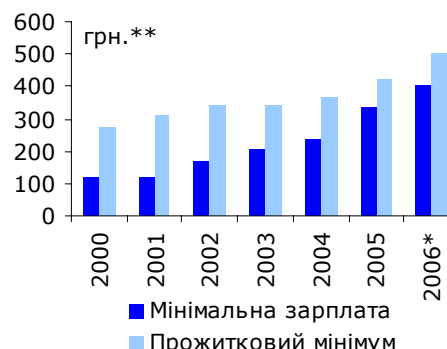
Державний борг

* Граничний розмір, передбачений Бюджетною резолюцією на 2006 рік

Джерело: Міністерство фінансів

Прожитковий мінімум та мінімальна зарплата

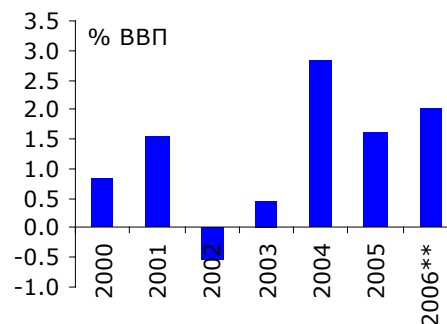

* Рівень, передбачений Бюджетною резолюцією на 2006 рік

** На кінець року

Джерело: Міністерство фінансів

Дефіцит Державного бюджету*

*Додатне значення означає дефіцит

** Граничний розмір, передбачений Бюджетною резолюцією на 2006 рік

Джерело: Державне казначейство, Закон про Державний бюджет на 2005 рік, Бюджетна резолюція на 2006 рік

Автори:
Наталія Лещенко
Олександра Бетлій
Інститут економічних досліджень та
політичних консультацій

Хоча положення резолюції часто не є визначальними при підготовці та затвердженні бюджету, можна з великим ступенем вірогідності передбачити, що бюджет 2006 року буде знову "бюджетом споживання", що погіршить перспективи економічного зростання та сприятиме зростанню споживчих цін в короткостроковому періоді.

Квартальні тенденції

Національні рахунки**		IV 02	I 03	II 03	III 03	IV 03	I 04	II 04	III 04	IV 04	I 05
ВВП	млрд. грн.	63,3	51,5	60,0	75,6	77,1	64,7	79,0	100,5	100,6	-
Реальний ВВП	% дпр	6,1	8,4	10,0	6,8	12,1	12,7	13,7	14,0	8,5	-
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	11,2	10,2	14,4	11,2	13,6	14,6	16,8	13,1	16,2	-
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,9	15,0	17,8	19,2	9,0	3,3	1,0	5,0	10,1	-
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	5,7	9,0	20,4	24,3	9,0	18,4	6,5	4,6	12,9	-
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	17,0	9,9	9,8	9,8	11,6	18,1	19,9	10,5	8,6	-
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	6,7	13,8	16,2	17,4	17,7	13,8	7,3	6,7	7,8	-
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	1,3	4,0	-13,7	-22,5	6,7	-4,4	0,9	35,7	9,9	-
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	11,5	12,0	15,4	23,0	20,1	23,9	16,3	12,5	9,4	-
Будівництво (реальна)*	% дпр	2,7	18,2	24,8	30,9	16,9	29,9	30,6	16,4	3,9	-
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	3,5	7,2	15,1	22,6	29,6	23,6	35,0	2,7	13,7	-
Транспорт (реальна)*	% дпр	11,0	10,0	11,5	15,9	11,7	10,1	8,0	12,3	10,5	-
Платіжний баланс											
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. грн.	1,0	1,1	0,7	0,7	0,4	1,6	2,3	1,7	1,2	1,7
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	7,9	11,2	7,0	5,0	3,0	13,5	15,5	8,8	6,2	10,8
Баланс товарів	млн. грн.	225	309	-42	-155	-381	933	1552	774	482	1051
Баланс послуг	млн. грн.	382	387	399	362	409	332	153	377	270	257
Поточні трансферти	млн. грн.	520	500	526	574	584	475	758	720	623	624
Прямі іноземні інвестиції	млн. грн.	300	238	454	390	329	334	614	422	345	231
Портфельні інвестиції	млн. грн.	-520	-825	640	-444	-293	60	-406	781	-511	-114
Валові золотовалютні резерви	млрд. грн.	4,4	4,6	6,2	6,7	6,9	7,9	9,6	12,1	9,5	13,1
Бюджет											
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	28,1	31,6	31,7	30,1	28,6	27,2	26,9	26,3	25,9	32,1
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,9	5,7	5,7	5,3	5,1	4,4	4,1	3,8	3,8	4,3
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	4,3	5,7	5,1	4,8	5,0	3,9	4,0	4,1	6,1	4,8
Податок на додану вартість	% від ВВП	6,1	6,2	6,3	5,8	4,8	6,2	5,7	5,1	4,1	8,6
Акцизні збори	% від ВВП	1,9	2,1	2,2	2,1	2,0	2,1	2,1	2,0	1,8	2,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	27,3	27,7	29,2	27,9	28,8	25,3	26,5	26,8	35,2	28,3
Поточні видатки	% від ВВП	na	na	26,3	24,2	24,3	22,4	22,7	21,7	27,2	26,5
Капітальні видатки	% від ВВП	na	na	3,0	3,7	4,4	2,9	3,8	5,1	8,0	1,8
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	0,7	3,8	2,5	2,2	-0,2	1,9	0,4	-0,5	-9,3	3,7
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,3	0,6	1,0	1,0	0,8	1,5	3,7	3,5	1,0	0,2
Ринок праці											
Середня зарплата (реальна)	% дпр	17,7	12,3	19,1	19,9	14,9	23,0	17,8	13,2	15,3	15,0
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	65,6	-1,18	8,57	9,96	8,66	15,7	13,0	9,9	16,5	24,0
Рівень безробіття (за методологією МОП)	%	11,1	9,4	8,8	9,2	9,0	9,3	8,3	8,1	8,7	-
Банківський сектор											
Грошовий агрегат M0	% дпр	35,8	32,4	37,0	30,5	25,3	29,1	25,6	37,1	27,9	28,2
Грошовий агрегат M2	% дпр	42,2	47,8	54,6	49,9	47,6	45,4	44,8	51,5	32,3	38,9
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	72,5	73,4	74,7	65,0	66,1	69,4	67,3	67,9	26,2	28,3
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	59,3	71,2	70,2	70,4	77,5	67,0	61,7	55,2	54,3	51,8
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	54,4	63,7	71,2	73,0	61,7	56,8	52,1	44,3	29,4	28,3
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	40,3	44,1	48,4	57,7	60,9	63,6	56,2	43,5	32,2	33,1
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	92,5	110,6	156,4	164,0	157,9	141,7	102,7	82,7	57,1	49,5
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	28,2	31,3	37,4	40,1	45,0	47,4	49,3	50,9	54,2	54,4
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	21,8	18,0	17,2	17,2	17,7	17,2	16,6	17,0	17,6	17,0
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,3	12,5	12,6	11,7	10,9	12,2	12,1	12,6	12,2	12,1

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

* зміна доданої вартості

** попередні дані

Примітки:

дпр до попереднього року